

Slovenski dom

Štev. 220

V Ljubljani, v sredo, 24. septembra 1941-XIX

Leto VI.

Isključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Uredništvo in uprave: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

V Ukrajini uničevanje sovjetskih divizij brez konca in kraja

Siloviti sovjetski protinapadi pri Odesi, Smolensku in Leningradu odbiti

Hitlerjev glavni stan, 24. sept. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo naslednje uradno vojno poročilo:

Ko se poskusi sovražnikovih, v prostoru vzhodno od Kijeva stisnjenih sil, da bi predrle obroč, niso posrečili, je opaziti, kakor je bilo objavljeno v posebnem poročilu, kako razbitje sovražnika čim dalje bolj narašča. Na mnogih krajih so sovjetski častniki in komisarji strahopetno zbežali in zapustili čete, da bi se vsak zase rešil na varno. Kljub temu niso mogli uiti svoji usodi.

Stavilo v tej bitki ujetih se je medtem povzpelo približno na 380.000. Nad 570 bojnih voz in 2100 topov je bilo doslej zaplenjenih ali uničenih. Te številke še stalno naraščajo, 50 sovjetskih divizij se lahko smatra za popolnoma uničenih. Med ujetniki je tudi vrhovni poveljnik 5. ruske armade. Razen že omenjenih armad sta si za srečni potek bitke pridobila posebne zasluge tudi armadi generala viteza v. Weichsa in pehotnega generala Stülpnagla.

Il bollettino № 477

Il Quartiere Generale delle forze armate comunica:

Durante la scorsa notte le basi aeree di Micabba e di Hal Far (Malta) sono state nuovamente bombardate con successo dai nostri velivoli. Aeroplani britannici hanno servolato la città di Benghasi e la isola di Lero, nell'Egeo lanciando disordinatamente alcune bombe; la difesa contraerea di Lero ha abbattuto un biomotore nemico.

Nel Mediterraneo orientale ripetuti attacchi di nostri aerei contro naviglio mercantile: due unità di piccolo tonnellaggio sono state gravemente danneggiate e debbono ritenersi perdute.

Vojno poročilo št. 477

Uradno vojno poročilo št. 477. pravi:

V pretekli noči so naša letala znova bombardirala letalska oporišča Micabba in Hal Far na Malti.

Angleška letala so priletela nad mesto Bengazi in nad otok Leros na Egejskem morju, kjer so v neredu vrgla nekaj bomb. Protiletalsko topništvo na Lerosu je sestrelilo eno sovražno letalo.

Vzhodni del Sredozemskega morja: Ponovni napadi našega letalstva proti sovražnemu trgovskemu ladjstvu. Poškodovani sta bili dve ladji manjše tonaže, poškodbe pa so take, da je ladje imeti za izgubljene.

Nemčija in sprememba ameriške nevtralnosti

Berlin, 24. sept. s. Glede na izjave ameriškega zunanjega ministra Hulla, da bo zaradi domnevnih potrebe odsele treba morda spremeniti ameriško nevtralnost, je včeraj zastopnik nemškega zunanjega ministrstva povedal, da odgovarja ta izjava zunanjepolitичnemu stališču ameriških krogov, kakor ga Nemčija že dolgo opaja. To stališče je dobilo izraza v tem,

da so se Amerikanci odpovedali političnemu programu, razglašenu pred zadnjimi predsedniškimi volitvami. Izjava zunanjega ministra o opustitvi nevtralnostnega stališča, naj pripravi razpoloženje v ameriški javnosti ter po Rooseveltovemu naročilu že vnaprej zadušiti vsak morebitni odpor.

Neuspel angleški napad na nemški ladijski sprevod

Berlin, 24. sept. s. Angleška letala so poskusila včeraj napasti nemški ladijski sprevod v Rokavskem prelivu. Zaporno streljanje spremljevalnih ladij in parnikov pa je preprečilo Angležem približati se. Štiri letala so bila zbita.

V boju proti britanski oskrbi po morju so letalske sile v zadnji noči vzhodno od izliva Humburja potopile trgovsko ladjo z 8000 br. reg. tonami ter bombardirale luko Great Yarmouth.

Spremembe v vodstvu romunske obrambe

Bukarešta, 24. sept. s. Romunski uradni list prinaša kraljevi odlok, po katerem je maršal Antonescu imenovan za vojnega in obrambnega ministra, general Jacobici pa za načelnika romunskega glavnega stana. Maršala Antonescu bo kot vojnega ministra med odsotnostjo zamenjal general Pantasi.

Siloviti viharji v Združenih državah

Stockholm, 24. sept. s. Dopisnik lista »Dagens Nyheter« poroča iz Newyorka, da je v ameriških zveznih državah Louisiana in New Mexico, prišlo do strahovitih orkanov. Povsod je prišlo do poplav in je prebivalstvo moralo bežati iz silišč. Ker so v teh državah ravno velike vaje ameriške vojske, največje kar jih poznajo v zgodovini Združenih držav, so viharji motili tudi gibanje čet. Oblasti so morale na pomoč poslati številne oddelke Rdečega križa.

Perzija pretrgala diplomatske zveze z državami Osi

Ankara, 24. sept. s. Po poročilih iz Teherana je bila perzijska posadka v prestolnici razorožena. Po nekaterih govoricah naj bi zaklad perzijske kraljeve rodbine prav v kratkem prepeljali v Ameriko na varno.

Novi šah je sprejel diplomatski zbor in povedal, da je perzijska vlada odpoklicala svoje diplomatske zastopnike iz Nemčije, Italije in iz Romunije.

Sofija, 24. sept. s. Kakor vedo povedati bolgarski listi, so se v Teheranu spopadli sovjetski in angleški oddelki. Pri streljanju da je bilo več sovjetskih in angleških vojakov ranjenih. Poveljstvi obeh vojsk sta imeli posebno sejo zaradi preiskave o teh dogodkih. Da bi se izognili novim spopadom, so vzeli angleškim vojakom dovoljenje za prosto gibanje po mestu.

Prvi angleški tanki za Sovjete

Newyork, 24. sept. s. Ameriški listi poročajo iz Londona podrobnosti o angleškemu sovjetski prireditvi, pri kateri so sovjetskemu poslanstvu v Londonu izročili prve oklepne vozove, izdelane v neki angleški tovarni za Sovjetsko Rusijo. Stroj je so najprej postavili na ogled. Vozila so pokrita z rdečo zastavo ter nosijo imena raznih vpoštevanih sovjetskih osebnosti. Nekaj velikih in težkih tankov je krščenih po Marxu, Leninu, Timošenkiju in Churchill. Pri izročitveni slovesnosti so igrali angleške himne ter internacionalo, navzoč pa je pri njej bil tudi sovjetski poslanec Majski.

neprenehoma napada razne cilje. V pristaniškem predelu so poškodbe zelo pomembne.

Pri Odesi so se napadi nemškega in romunskega letalstva na razne cilje še pomnožili. V zadnjih dneh je bilo več kakor 25 dnevnih in nočnih napadov.

Berlin, 24. sept. m. V bitki za Petrograd so Nemci včeraj še naprej osvajali ozemlje. Navzlic silovitemu odporu sovjetskega topništva in oklepni oddelki so Nemci dokazali svojo premoč, ko so uničili 7 ruskih oklepni voz po 52 ton.

Berlin, 24. sept. s. Pri Poltavi so Sovjeti včeraj z močnimi napadi skušali ustaviti nadaljnje nemško napredovanje. Vsi sovjetski protinapadi, ki jih je podpiralo topništvo in oklepni vozovi, so bili odbiti s hudimi izgubami. Nemški oddelki so v teh protinapadih uničili 30 sovjetskih oklepni voz.

Berlin, 24. sept. s. Siloviti sovjetski poskusi za protinapad vzhodno od Smolenska so se zloмили ob nemških utrjenih črtah, poročajo iz pooblaščenega nemškega vira. Stevilne sovjetske enote so izgubile po dve tretjini svojih sil. Sovjetski vojski so se zaganjali proti nemškemu ognju tako, da so plezali čez grmade trupel, pa so se morali povsod umakniti. Ni umestno govoriti o sovjetski ofenzivi, kakor trdijo v Londonu, zakaj niti sovjetska uradna agencija ne daje poročil o ruskih uspehih.

Berlin, 24. septembra. s. Nemške čete so tudi 22. septembra bile zmagovite boje na južnem delu vzhodnega bojišča. Sovjeti so na mnogih krajih skušali s silovitimi protinapadi, ob podpori tankov zavrniti nemško napredovanje. Vsi ti protinapadi so se pa končali s hudimi porazi za Sovjete. Nemci so pri njih zajeli še 2000 mož ter uničili 34 tankov.

Stockholm, 24. sept. s. Dopisnik lista »Alehandra« napoveduje iz Moskve, da bodo oblegani Rusi v Odesi začeli z obupnimi prizadevanji, da se rešijo oblege. Od sovjetskega poveljstva so dobili zapoved, naj se upirajo do zadnjega moža. Obrambne naprave v mestu so bile ojačene.

Il mondo stupefatto ammira le gesta eroiche degli arditi italiani

Berlino, 24. s. Tutti i giornali pubblicano in prima pagina le notizie della gesta dei marinai dell'asse e entusiastici commenti sull'affondamento delle 82.500 tonn. di navi mercantili britanniche ad opera dei sommergibili germanici e sulle legendarie imprese compiute dai italiani nel porto di Gibilterra. I nuovi successi dell'arma sottomarina

germanica sono al primo piano dell'interesse militare in Germania e vengono posti in particolare evidenza dalla stampa. I giornali rilevano soprattutto il fatto che il ritmo di affondamento del tonnellaggio nemico si è accelerato nel corso delle recenti settimane. Gli affondamenti di tonnellaggio ad opera dei sottomarini dell'arma aerea e delle motosiluranti nei primi 22 giorni di settembre ammontano ad una cifra superiore a quella degli affondamenti avvenuti durante il mese di agosto. Dal 1 al 8 settembre sono state affondate 110.000 tonn. di naviglio dal 9 al 17 più di 300.000 tonn. e dal 18 al 23 settembre oltre 130.000. Un totale di circa 550.000 tonn. contro un totale del mese di agosto di 537.000 tonn. A partire dal 9 settembre la media quotidiana di affondamento è stata di oltre 30.000 tonn. di registro. Queste cifre riguardano solo le navi il cui affondamento è stato constatato lungo le vie di rifornimento della Gran Bretagna; esse non comprendono gli affondamenti di tonnellaggio sovietico nel golfo di Finlandia e Mar Nero. L'eroica gesta compiuta dai marinai italiani nel porto di Gibilterra è una delle azioni più temerarie che la marina italiana abbia eseguito — scrive lo »Zweifel Uhr Blatt«. E' la terza volta che la marina italiana si serve di questa sua arma meravigliosa per azioni che mostrano un coraggio e uno spirito aggressivo che tornano pienamente a suo onore. Dopo avere operato con gradevole successo nella baia di Suda e nel porto di Malta ora la terza azione si è svolta nell'interno di una delle più potenti basi britanniche e ancora una volta il successo ha corrisposto a questa audace impresa eseguita con pieno spezzo della morte. Ancora una volta aggiunge il giornale: si constata che questo audace mezzo della marina italiana costituisce una minaccia che pende sulla flotta britannica rintanata nei più muniti nascondigli.

Budapest, 24. La stampa ungherese pubblica sotto grandi titoli il testo del bollettino straordinario emanato dal quartiere generale delle forze armate esaltando l'audace impresa compiuta dalla marina italiana con il forzamento della piazza forte di Gibilterra. I giornali rilevano che solo con un freddo spirito di ardimento e con una assoluta dedizione si possono preparare e portare a termine imprese così difficili così grandi e aggiungono che dopo la cattività delle basi nemiche di Suda e di Malta e di Creta sta a dimostrare di quali mezzi dispone la marina italiana e com'essa possa giungere, come e quando vuole entra le basi navali più munite del nemico. Stefani.

Načrti za ustanovitev judovske države v Aziji

Tetuan, 24. sept. s. Javno mnenje v Maroku ostro obsoja načrte angleške vlade, ki hoče ustanoviti židovsko kraljevstvo, ki naj bi obsegalo Sirijo, Palestino, Libanon, Transjordanijo in del Iraka. Arabski listi objavljajo ostre članke proti temu načrtu. Arabci so bili vedno proti doseljavanju Židov v Palestino. Vodilni arabski listi pozivajo Arabce, da naj se postavijo na stran Osi, da se tako prepreči, da bi Anglija z Židi zaslužila Arabce.

Udienze dal Duce

Il Duce ha ricevuto l'ecce. Bastianini, governatore della Dalmazia il quale gli ha riferito sulla situazione delle tre provincie e della zona recentemente ricuperata. Il Duce ha impartito le direttive per l'azione che il governatore dovrà svolgere in tutti i campi della sua attività, con particolare riferimento alle necessità materiali e morali di quelle popolazioni.

Prosvetni minister Eksc. Bottai v Berlinu

Berlin, 24. sept. s. Berlinski dnevnik posvečuje velike članke obisku italijanskega prosvetnega ministra Eksc. Bottaija v Nemčiji. Listi poudarjajo, da je bila življenjska pot tega mladega ministra sijajna. Tisk tudi podčrtava, da se je Bottai udeležil treh vojn, vendar pa ni nikdar nehal proučevati vprašanja šolstva, ljudske vzgoje in kulture. Nemški kulturni krogi visoko cenijo njegove knjige in članke. Obisk italijanskega prosvetnega ministra v Nemčiji bo še poglobil politične in kulturne vezi med državami Osi.

Vesti 24. septembra

V Italijo bo v kratkem dopotovalo zastopstvo ustalskega vodstva, da stopi v stike s fašistovskimi organizacijami. Obiskalo bo Rim in druga mesta. Odposlanstvo bo vodil Paveličev pribojnik ali doglavnik Lorković.

Ameriške oblasti so dale prijeti in prepeljati v izseljeniško taborišče na otoku Ellis Islandu slovita italijanska pevca, basista Boccalonija in tenorista Landija, ki sta se vračala iz Buenos Airesa. Priljago obeh pevcev so temeljito preiskali, nato pa ju dali zapreti.

Turške oblasti so zapovedale izvesti natančno preiskavo o tem, kdo je zanimal v Carigradu strašni požar, ki je uničil sedež grškega patriarha ter čez 300 zasebnih hiš.

Finske čete so zasedle sloviti otok Valamo na Ladokskem jezeru. Na otoku je zgodovinski ruski samostan.

V Zagreb bo dopotovalo te dni finko trgovsko zastopstvo z ministrom Tannerjem na čelu.

Po vsej jugovzhodni Hrvaški je te dni prišlo do naglih toplotnih sprememb zaradi mrzlega jesenskega dežja. Povsod so bile hude slane, ponekod pa tudi sneg.

V Sanghajju so neznani nasilniki storili atentat na nekoga japonskega podanika in ga ubili s strelji iz samokresov.

6859 tonska ladja »Pink Star« je bila potopljena v islandskih vodah. Ladja je plula pod panamsko zastavo in v službi ameriške vlade.

50 atentatorjev v Zagrebu ustreljenih

Zagreb, 24. sept. s. Notranje ministrstvo je objavilo uradno poročilo, ki pravi, da je preiskava o atentatu na zagrebško telefonsko centralo dokazala, da je bilo 50 Židov in komunistov zaplenjenih v to zločinsko dejanje. Krivci so bili pred posebnim sodiščem obsojeni na smrt in smrtna kazen je bila takoj izvršena.

Streljanje francoskih komunistov

Pariz, 24. sept. s. Trije komunisti, ki so zakrivila sabotažno dejanje in so zanimali požare, so bili v Lilleu ustreljeni.

Izjave ruskih častnikov v Ameriki

Washington, 20. sept. s. V Združenih državah so vzbudile živ vtis izjave, ki so jih dali sovjetski letalski častniki, prispeli pred kratkim iz Rusije. Te izjave pravijo:

1. Teško je, da bi se v Rusiji pred koncem oktobra in morda celo pred 15. novembrom začela velika deževja ter snežni viharji, ki bi mogli dejansko motiti in ovirati nemške vojaške nastope.

2. Nemci in njihovi zavezniki imajo zelo mnogo bojnih letal in so v letalstvu po številu gotovo močnejši kakor Rusi.

3. V bojih se je pokazalo, da ruska letala niso dovolj zavarovana.

4. Razen letal potrebuje Rusija oklepni voz in topov proti tankom.

5. Nemški oklepni vozovi so močno odporni zoper streljanje sovjetskega protitankovskega topništva od spredaj, z boka pa so bolj ranljivi.

Amerika in položaj v Rusiji

Washington, 23. sept. lp. V amerškem senatu se je sešel poseben vladni odbor in na sejo so prišli tudi zastopniki obeh zbornic. Ta seja je bila sklicana zaradi tega, ker so prihajala vedno bolj katastrofalna poročila z vzhodnega bojišča. Na seji so govorili o tem, kako se naj porabi vsota 6 milijard dolarjev, ki je določena za izvajanje zakona o nujnem pomoči. Govorilo se je tudi o tem, da naj se zakon o ameriški nevtralnosti izpremeni tako, da bo koristil Sovjetom. Na seji se je mnogo govorilo o tem, da bo Sovjetska Rusija morala kapitulirati, in če se to zgodi, tedaj bi angleški odpor tudi moral kmalu odnehati.

Dobro poučeni ameriški krogi izjavljajo, da se pripravila sprememba nevtralnostnega zakona v tem smislu, da bo kongres moral sprejeti zakon, ki bo ameriškim ladjam dovoljeval plovbo v vodah vojskujočih se držav. Poznavalci ameriških zakonov in predpisov pa izjavljajo, da sedanji ameriški zakon ne dovoljuje večje pomoči Sovjetom, usoda morebitnih ameriških pošilk v Rusijo pa je odvisna od letalskih in pomorskih napadov Osi.

Letošnji velesojem bo lepa manifestacija gospodarskih in kulturnih vezi med Ljubljansko pokrajino in Kraljevino

Ljubljana, 24. septembra.

Ravnatelj ljubljanskega velesoja je, včasih povabil zastopnike ljubljanskih časnikov na razgovor, v katerem jim je podal nekatere prav zanimive podatke o letošnjem velesojem, ki bo od 4. do 13. oktobra. Že iz podatkov je razvidno, da sedanja vojna nikakor ni zavrla razmaha velesoja, ki se prav sijajno razvija in bo letos še bolj utrdil svoj sloves. Z novimi razmerami je ljubljanski velesojem prevzel tudi nove dolžnosti ter postaja to, za kar mu je dan prvi pogoj: postati posrednik med Kraljevino Italijo in Ljubljansko pokrajino in sicer v vseh smereh, zlasti pa v gospodarskem, zlasti izmenjalnem trgovskem oziru, pa tudi v kulturnem in propagandnem.

Že pregled prijavljenih razstavljalcev dokazuje, da bo letošnji velesoj večji, kakor je bil kdaj koli dosedaj in temu primerno je pričakovati tudi mnogo večjega števila obiskovalcev. Tako se je prijavilo naslednje število razstavljalcev: industrija 371, obrt Ljubljanske pokrajine 50, obrt kraljevine Italije 98 in za kmetijsko razstavo 247 razstavljalcev, skupno torej 766. Za razstavo avtarične italijanske tekstilne industrije pa se je prijavilo 194 razstavljalcev, vseh razstavljalcev torej 960, število, ki poprej ni bilo nikoli doseženo.

Temu primerno bo tudi razstavišče, ki ga v novi obliki skoraj ni mogoče več spoznati. Izginile so stare lesene lope, ki niso delale najboljše vtisa, mesto njih pa so stopili zidani razstavni paviljoni, tako za notranje, kakor za zunanje razstavljalce. Razstavišče je popolnoma spremenjeno po načrtih arhitektov. Ugajale bodo zlasti dvignjene grede ob paviljoni, novi svetilni nasadi ter arkade stebrov pred paviljoni.

Razstavišče ljubljanskega velesoja meri sedaj po preureditvi 40.000 kvadratnih metrov. Pokritega prostora je sedaj po novi gradnji skupno 9200 kvadratnih metrov, medtem, ko ga je bilo prej le 8000 kvadratnih metrov.

Ljubljanska pokrajina po podala obsežen pregled svoje proizvodnje vseh različnih izdelkov in pridelkov.

Kmetijska razstava

bo obsegala takorekoč sedem raznih kmetijskih razstav, ne glede na veliko razstavo kmetijskih strojev in orodja italijanske in deloma nemške proizvodnje.

Tako bo v paviljonu M podalo lep pregled italijanskega poljedelstva Kmetijsko ministrstvo v Rimu.

Kmetijska razstava Ljubljanske pokrajine bo vpoštevala današnje prehranjevalne razmere in reorganizacijo kmetijske delavnosti. Podala bo sliko današnjega stanja kmetijstva pri nas in smernice za izboljšanje ter bo poudarila važnost našega kmetijstva za prehrano. Razstava bo imela tri glavne oddelke: znanstveni in poučni del, praktični in prehrano. V praktičnem delu bodo naslednji odseki: poljedelstvo, vrtnarstvo, sadjarstvo, vinarstvo, vinarstvo s pokušajo dolenskih in belokranjskih vin, mlekarstvo, čebelarstvo s prodajo medu, gozdna zdravila in aromatična zelišča s pokušajo raznih domačih čajev in zeliščnih likerjev, gobarstvo ter male živali. Nacionalna zveza provincialnih združenj poljedelcev Italije bo razstavila razna semena, konopljo, vino, sadje, grozdje in sir. Italijanska zveza poljedelških združenj bo v posebnem velikem oddelku razstavila poleg drugega razne kmetijske stroje in orodja, gnojila, sredstva za zatiranje škodljivcev.

V treh vrstah...

Vpisovanje na univerzi. V notranjosti je bila sedaj ljubljanska univerza prenovljena in preurejena. Univerzitetna kvestura, ki je bila poprej v I. nadstropju ob Vegov ulici, je sedaj v pritličju ob Gosposki ulici v prostorih, kjer je bila pred vojno Deželna banka. Jutri, 25. t. m. se prične redno vpisovanje slušateljev, ki traja do 10. oktobra, za novince pa do 1. oktobra, nato sledi naknadno vpisovanje. V letošnjem poletnem semestru je univerza na vseh 5 fakultetah štela 2190 slušateljev in slušateljic, v zimskem semestru 1940/41 pa 2474.

Knjižna bogastvo Ljubljane. Za presojo kulturnega nivoja Ljubljane bi bila pač poučna in nazorna splošna statistika o knjižnem bogastvu, ki ga izkazujejo mnoge javne in zasebne knjižnice. Po novejših zapisnikih šteje vseučiliška knjižnica 720 raznih rokopisov, 600 inkunabulov in 63.200 del v 355.000 zvezkih. So pa v Ljubljani mnoge znanstvene in zasebne knjižnice. Splošen pregled navaja, da štejejo vse te knjižnice z vseučiliško nad 718.000 del in knjig.

Bolniška blagajna mestnih nameštencev je bila doslej osnovana po načelih zakona o registriranih pomožnih blagajnah iz l. 1892. Na nedeljskem izrednem obnem zboru se je sedaj ta socialna ustanova mestnih nameštencev in Mestne hranilnice ljubljanske spremenila v zadrugo po zakonu o gospodarskih združenjih iz l. 1937. Zadruga bo vpisana v zadrugni register ljubljanskega okrožnega sodišča.

Dogoni živine v prihodnem tednu

Prehranjevalni zavod za Ljubljansko pokrajino priredi v prihodnjem tednu te-le dogone za govejo klavno živino:

v ponedeljek, dne 29. septembra t. l. v Mokronogu,

v torek, dne 30. septembra t. l. v Cerknici,

v torek, dne 30. septembra t. l. v Ribnici,

v sredo, dne 1. oktobra t. l. v Novem mestu,

v sredo, dne 1. oktobra t. l. v Trebnju,

v četrtek, dne 2. oktobra t. l. v Kostanjevici.

Strokovna mesarska združenja naj pošljejo iz vsakega dogonskega okoliša na dogon po enega ali dva pooblaščenca zastopnika v svrhu prevzema dodeljene živine

ranje sadnih in drugih škodljivcev, semena, razna živila, sadje in vino. Sosedna goriška pokrajina bo razstavila v lastnem paviljonu, ki bo posvečeno kmetijstvu. Razstavljeno bo sve-

Ženske izgubljajo meso na trgu Obsojen mesar - Prepri zaradi špinače

Ljubljana, 24. sept.

Zaradi prekoračenja maksimalnih cen mesu obtoženi mesarji prihajajo pred kazenskega sodnika vedno z najobotnejšimi in najnajtežjimi zagovori in izgovori.

Toda mesarji se vedno pred sodnikom pošteno urežejo in usekajo! Izgovor: »Vedno le po maksimalnih cenah!« je pri njih že običajen, toda spoznali so, da ta izgovor nima privlačne in dokazne moči. Te dni pa so mesarji prišli z novim, zelo čudovitim izgovorom. Da spravijo visoko, zelo pretirano ceno za prodano meso v sklad z najvišjo ceno in težo strankam prodanega mesa, so jo mesarji pogruntali in se sedaj pred sodnikom opravičujejo:

»Stranke so morale kose mesa med potjo izgubiti!«

In sodnik je lahko ironično pristavil:

»Res? Meso se na čudovit način izgublja po Ljubljani! Kdo ga pa najde?«

Z izgovorom o izgubljenem mesu sta prišla na dan med razpravo nedavno dva boljša ljubljanska mesarja.

Mesar France s Poljanske ceste je konec maja prodal štirim strankam goveje meso v različni teži, toda za mnogo višjo ceno. Tako je n. pr. prodal neki stranki 45 dkg mesa za 10 din. Pred sodnikom se je mesar zagovarjal: »Vedno le po maksimalnih cenah! Bil je velikanski naval. Verjetno in možno je, da so stranke v gneči izgubile kak kos mesa.«

Kontrolni organ je omenjenega dne povabil 4 stranke, da so uradno stehale meso, kupljeno pri mesarju Francetu. Teža se je popolnoma ujemala,

že in kandirano sadje, vrtnarski pridelki Vipave, marmelada, mlečni proizvodi, vino, okrasno drevje in lepotično rastlinstvo. Obsežna bo razstava italijanskih vin, ki bo nameščena v prejšnji veliki velesojmski restavraciji. V posebnem oddelku bo prirejena razstava italijanske produkcije sira vseh vrst. Vse to bo tvorilo revijo poljedelstva, kakršne na ljubljanskem velesojem še nikdar ni bilo.

Razstavo industrije, domače, italijanske in nemške ter druge razstave opišemo prihodnjič.

toda cena za meso je bila razmeroma višja nad maksimalno.

Sodnik je na predlog in zahtevo obtoženega mesarja zaslusal tudi 4 stranke, ki jim je kontrolni organ stehal meso po nakupu. Vse štiri priče so na zacele trdile, da je pač mogoče in verjetno, da jim je kak kosček mesa v gneči padel na tla. Bil je okoli stojnice silovit naval.

Sodnik ni verjel pričam, pač pa ugotovitvam kontrolnega organa in je zato obsodil mesarja na 10 dni zaporu, 600 lir denarne kazni in na povprečino 114 lir. Mesar s sodbo ni bil zadovoljen.

Drugi mesar France II se je prav slično zagovarjal kakor France I na izgubljenem mesu. Njegova razprava pa je bila prekinjena in se bo prihodnje dni nadaljevala.

»Za trajno ondulacijo imate denar, za špinačo ne,« tako je na živilskem trgu 3. julija zabrusila prodajalka zelenjave Lenka pod nos neki gospodinjki, ki je poklicala tržnega kontrolnega organa, ko je Lenka zahtevala 3.80 lire za špinačo. Lenka, ki se s težavo preživlja, ki ima tam v Trnovem v našem nji, na kateri prideluje zelenjavo in povrtnino, ter prinaša na trg svoj lasten pridelek, je bila ovdena sodišču kot prekupevalka zaradi prestopka po členu 7 uredbe o cenah in tudi obtožena. Pred sodnikom je sicer priznala, da je sprva zahtevala za špinačo 3.80 lir, ker ni vedela za najvišjo ceno, toda je dokazala, da ona ne spada med prekupevalke, za katere velja strožji paragraf, marveč med one producete, ki spadajo pod milejši paragraf 8. Bila je zato obsojena samo na denarno kazen v znesku 300 lir, pogojno za 1 leto.

Lenka je bila s sodbo zadovoljna.

Krasen uspeh zastopnikov športa naše pokrajine

Milano, 21. sept.

(Od našega posebnega poročevalca.)

V hotelu je vrvenje! Zbirajo se športniki, zbirajo se borci iz športnih aren.

Dnevni, letaki, vse daje slutiti, da bo ta mednarodni nastop zopet nekaj posebnega, nekaj zanimivega. Zares, športniki treh narodov Italije, Madžarske in Švedske naj bi se s svojimi izbranimi močmi sešli v športni areni in se borili za častne naslove.

Madžarska je že v petek poslala svoje najboljšje lahkoatlete, da se po dvoboju v Budimpešti še enkrat sestanejo z atletičarji Italije in morda maščujejo zazadnji, sicer častni poraz. Prihod Švedov se je pričakoval do zadnjega trenutka, toda prišel je avion brez atletov. Kot se tuje, sta znamenita Šveda Lindman in Larsson ostala v Berlinu. No in tudi atletičarji so se začeli zbirati v soboto dopoldne. Večerni vlak pa je pripeljal od enotedenskega taborenja v Sehiu prvake in sploh najboljše lahkoatlete Italije. Med slednjimi smo opazili tudi slovenske zastopnike Koširja, inž. Stepišnika in Milanoviča. Razpoloženje je bilo odlično, torej tudi uspeh ne bo izostal.

Prišel je dan velikega nastopa. Jutranje sonce je dalo slutiti, da bo dan lep in da bo veliki stadion L'Arena poln množice, ki bo bodrila svoje tekmovalce. Zares, zbralo se jih je preko 80.000, ki so navdušeno in objektivno pozdravljali uspehe posameznih atletov.

Prvi uspeh je zabeležil slovenskim atletom že poznani Missoni, ki je s časom 53.8 zmagal v teku na 400 m čez zapreke.

Na 100 m je dokaj presenetil mladi Michele, ki je potisnil v ozadje prvaka Marianija.

Madžar Varzevi v metu kopja ni imel težkega posla, nasprotno pa se je razvila huda borba v skoku s palico med dvema prvakoma Italijanom Romeom in Madžarom Zsulko. Zmagal je zaslužen prvi z rezultatom 4 m.

Sledila je nogometna tekma Ambrosiana : Milano, ki je razvnela tisočero množico in jo v marsikakem momentu pripravila do pravega ogorčenja! Rezultat iste je bil 3:2.

Lanzi - Košir - Szabo...

so bili v odmoru ljudje, ki so občinstvo spravili na noge. Bila je to zares »gigantska« borba pravkov, tako rekoč treh narodov. Moč za moč so se pomikali v prvem krogu, v divjem tempu drug za drugim in kot ponavadi je zaključeval kolono naš mali Košir, ki je v končnem finišu presenetil marsikoga od številne publike. Lanzi, ki je to leto v odlični formi, ni imel prav za prav konkurenta in je vodil borbo zadnjih 400 m tako rekoč sam s seboj. Nasprotno pa je naš Košir doprinesel vse šele zadnjih 100 m. Rezultati cele šestorice so naravnost zavidljivi, saj je rezultat poslednjega tekača 2:30. To je uspeh, ki potrjuje pomen te velike borbe. Košir se je plasiral na 3. mesto z rezultatom 2:28.2, kar pomeni nov slovenski in obenem nov rezultat boljši od prejšnjega italijanskega rekorda, za Lanzijem, ki je tudi v tej disciplini postal prvak Italije z rezultatom 2:26.6 in Dorascenzijem z rezultatom 2:28. Kot četrti se je plasiral madžarski in evropski prvak Szabo z rezultatom 2:28.5. Mladi Facchini nam je po drugem polčasu nogometne tekme pokazal lep tek na 110 m zapreke, kjer je zmagal z rezultatom 14.7 pred Caldano in Grittijem, oba 14.9.

48.5 je »zadostovalo« Missoniju zaz mago na 400 m.

Krasna borba se je razvila tudi v teku na 5000 m, kjer sta odlična Madžara potisnila s tak-

tičnim tekom na 3. mesto italijanskega prvaka Beviacqua, ki je z rezultatom 14.37 postavil nov italijanski rekord.

Naš drugi zastopnik inž. Stepišnik se je prav tako postavil z lepim metom 49.65 m in se plasiral za prvakom Taddijem 51.50 m. Naj omenim, da se je ta disciplina pričela šele po šesti uri, kar je v marsičem vplivalo na rezultat.

Kratka večerna zabava je zaključila to prijetno športno manifestacijo. Atleti so bili lepo nagradi za svoje uspehe in so se veseli razšli v upanju na skorajšnje ponovno svidenje. Bo-jan.

Akademsko prvenstvo 1941

Bogato sezono atletskih prireditev bo letos zaključil ASK z univerzitetnim prvenstvom. Malokdaj se je pri nas zgodilo, da so se akademiki spoprijeli na zelenem polju. To pa ne pomeni, da samo pridno študirajo, ampak zato, ker so bile borbe prenesene navadno na druga področja. So pa bila na univerzi društva, ki so si nadela naloge, usmeriti študirajočo mladino tudi v športno smer. ASK je lani izvedel dvoboj proti tedanjemu konkurenčnemu društvu. Letos je ostal na univerzi edini športni klub in ker je s pomladitvijo tudi brez konkurence, prireja prvenstvo posameznikov 18. oktobra ob pol 4 popoldne na Stadionu. Slovenski akademiki bo s tem dokazal, da ne zaostaja za tovariši na večjih univerzah. In če pogledamo vrsto slovenskih reprezentantov, vidimo, da je skoraj polovica akademika med njimi. Atleti: Košir, ki nas pravkar uspešno zastopa po Italiji, Oberšek, Hlade, Merala, Kraner, Lončarič, Rigler, Lušicky, Pleničar, Lužnik itd. sestavljajo našo reprezentanco. Borbo med temi samimi za naslov slov. akad. prvaka in za lepo plaketo homo imeli priliko videti na Stadionu.

Za nekako sestavo moštva bo priredil ASK v nedeljo dopoldne ob pol 11 na Stadionu tekmo s sledečimi disciplinami: 110 m zapreke, višina, krogla, 200 m; poleg teh še 800 m za rezultat pehotice in na 10.000 m za najboljši čas letošnjega poletja. Nastopajo sledeči: 110 m Lončarič, Lužnik, Pleničar; višina: Doganec, Kompare, Skebe; krogla: Greil, Lužnik, Mevlja, Bačnik; 200 m: Lušicky, Lončarič, Smolej; na 800 m: Gabršek, Nabernik in Skušek ter na 10.000 m: Kien, Koritnik

Slovenski pianistki Ostere-Valjalo Maria in Silva Hrašovec, ki že nad leto dni gojita skupno igro na dveh klavirjih, sta nam pripravili za nočjo odlični koncert na dveh klavirjih. Ti koncerti so za Ljubljano novost in nocojšnji nam bo nudil popolnoma nov, nepoznan koncertni spored, ki ga bosta izvajali omenjeni umetnici drevi ob pol 8 zvečer v Mali filharmonični dvorani. Spored obsega naslednja dela: Bach: Sonata v g-duru; Knorr: Variacije in Fuga na rusko narodno pesem Ej, uhmj; Busoni: Mozartov koncertni duo; Arenski: Silhuete. Koncert bo v Mali filharmonični dvorani in občinstvo vabimo k obilni udeležbi. Vstopnice v knjigarni Glasbene Matice, Konec koncerta bo točno ob 21.

Naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, da je umrla naša nepozabna mama, teta, gospa

Ivana Kovačič

vdova po strojarju

23. t. m., previdena s tolažili svete vere.

Pogreb bo v sredo, 24. septembra ob pol 6 popoldne iz hiše žaloski Čopova ulica 10 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 23. septembra 1941.

ZALUJOČI OSTALI

Letošnja letina krompirja

Te dni je v okolici Ljubljane, kakor v vsej Ljubljanski pokrajini čas, ko pridelovalci pospravljajo krompir s polja. Kakor je bil pridelek letošnjega zgodnjega krompirja, zlasti rožnika, prav ugoden, tako pa zaostaja pridelek poznega jesenskega krompirja, ki je najbolj važen za prehrano prebivalstva do prihodnjega leta. Krompir se je sicer obnesel kolikor toliko na severu Ljubljane, kjer so pečkena in dobro pognojena tla, manj pa na Barju, zlasti ne na tistih njivah, ki so bile letos prvič zorane in kjer so bili prej pašniki. Zlasti so ga bolj malo pridelali revni najemniki, delavci, ki so upali, da bodo na najetih njivah pridelali za svojo prehrano dovolj krompirja. Krompirja je bolj malo, pa še tisti je droban. Krivo je temu predvsem to, da ti ljudje nimajo gnoja in pa nestanovitno jesensko vreme, ki je bilo precej deževno ter je bilo zlasti v zadnjem času, ko krompir dozoreva, le malo sončnih dni. Pač pa poročajo iz nekaterih dolenskih in notranjskih krajev o še kolikor toliko dobri letini krompirja. Upati je, da bo Ljubljanska pokrajina za svojo prehrano pridelala dovolj krompirja, da ji ga ne bo treba uvažati. — Bolje nego krompir se je obnesel fižol, ki pač ne potrebuje toliko gnoja. Fižolu je spomladi in poleti močno nagajala listna uš, pa se je kljub temu opomogel. Fižola bo imela naša pokrajina dovolj za prehrano. — Dozoreva tudi koruza in jo ponekod že trgajo. Splošno kaže koruza kljub slabemu vremenu zadnjih dni kar dobro.

Novice iz Države

Pripravljanje suhega sadja. Sadjarstvo je v Italiji močno razvito in zato mnogo sadja ne samo izvozijo v tujino, temveč ga dosti tudi posuše za zimo ali pa porabijo za izdelovanje raznih sladkarij. Za lansko leto so znane sledeče številke o proizvodnji suhega sadja: 1.305.000 stotov mandljev, 244.000 stotov lešnikov in 403.000 stotov orehov. K temu je treba prišteti pa še 976.000 stotov suhih fig in 2000 stotov suhih sliv. Posebno važne so fige, katerih velika hranilnost je splošno znana.

Pridelek rožičev. Leta 1935. so pridelali v Italiji rožičev za 495.000 stotov, štiri leta kasneje pa že 908.000 stotov. Posebno visoko se je pridelek povečal v Siciliji, ki je sama dala 848.000 stotov. Dandanes je rožič pomemben zaradi svoje sladkorne vsebine, dalje kot izdatna hrana za pitano živino in nazadnje kot nadomestek za kavo.

Novo sintetično tekstilno vlakno. V zadnjem času je novo umetno fialsko vlakno pod imenom »Nylon« pokazalo svojo veliko vrednost, ki da slutiti, da bo igralo še veliko vlogo v proizvodnji umetnih vlaken. Posebno so ga začeli porabljati pri izdelovanju nogavic. Zaradi svoje hrapavosti in trdnosti bo uporabno tudi za ribiške mreže, za ščetke ter krtače. Porabno bo pa tudi za žensko perilo mesto svile. Prav bo prišlo dalje zdravnikom, ki ga bodo lahko rabili za šivanje ran pri operacijah. Zaenkrat še ni bilo mogoče doseči izdelovanja te tkanine v velikih množinah vendar pa se bo pridobivanje kmalu dvignilo. Prvi izdelki iz tega novega tkiva so bili razstavljeni prvič na spomladanskem velesojem v Leipzigu.

Veliko prošnje romanje za zmago. V nedeljo so se tisoči Italijanov udeležili romanja v Oropa pri Bielli na poziv škola Carla Rossija. Romarji so se zbrali pred čudodelno sliko Matere Božje, tako imenovane »Crne Madone«, in prosili za zmago italijanskega orožja ter za božji blagoslov, za voditelje italijanskega naroda. Med udeleženci so bili tudi številni predstavniki civilnih in vojaških oblasti.

Vojvodinja Genovska v Vercelliju. V nedeljo je prišla obiskat Borgoverceli vojvodinja Genovska, navdušeno sprejeta od ljudstva. Vojvodska hiša ima običaj, da obiskuje ta kraj, kajti okrog l. 1700 se je v to zaobljudil grof Ricaldo, ki je podedoval tiste kraje od grofov Bulgaro in prevzel patronat nad več tamosnjimi cerkvami. Vojvodinja je najprej pozdravil mesni župan, ki je poveljeval zgodovino in zasluge grofov Bulgaro, nekdanjih gospodarjev teh krajev, potem pa je vojvodinja odšla v cerkev k slovesni sv. maši.

Diamantna poroka v okolici Parme. Redek jubilej zakonskega življenja sta praznovala v nedeljo v Strelci di Compiano zakonca Ivan in Marija Leonard. Minilo jima je že sedemdeset let, odkar sta se poročila. Ivan Leonard je danes star nekaj čez devdeset let. V zakonu se jima je rodilo 16 sinov, ki so vsi dorasli, čeprav se je revna družina morala sleherni dan boriti za borni kosček kruha. Navzlic revščini, skrbem in težavam za tako številno družino pa je ostal Leonard vedno vever in šaljiv in še danes pripoveduje svojim sosedom, da je treba za dolgo življenje dosti spati in se ne izogibati dobrega vina. Za svojo diamantno poroko je Leonard dobil voščino in blagoslov od Sv. Očeta in parmeškega škofa.

Ogenj uničil bogoslovno. V Catanzaru je pred tremi dnevi sredi belega dne požar do tal uničil poslopje bogoslovne fakultete, katero je bilo zgrajeno pred 30 leti in je stalo kaka dva kilometra izven mesta. Požar je nastal v kuhinji in se začel z bliskovito naglico širiti, medtem ko so bili bogoslovci in profesorji v hišni kapeli. Ko se je ogenj že močno razplamtel, so bogoslovci šele opazili nevarnost in pohiteli v mesto po pomoč. Takoj so odhiteli na kraj požara gasilci in okrog 500 vojakov. Tem se je po hudih naporih posrečilo obvarovati pred uničenjem semeniške knjižnice ter kapelo, vse drugo je pa ogenj uničil.

Spomenik generalu Gonzazu, knezu od Vodic, na gori Vodic na Goriškem. Kakor poroča italijanske časopise, bodo še letos posvetili posebno grobnico in spomenik italijanskim vojakom, ki so v svetovni vojni žrtvovali svoje življenje v bojih okrog Gorice. Med drugimi se je tam odlikoval tudi armadni general Mavricij Gonzaga, ki je bil s svojimi četami avgusta 1917. zavzel hrib Vodic z velikimi žrtvami. General Gonzaga je bil za svoja junaštva dvakrat odlikovan z zlato kolajno in trikrat s srebrno ter je bil trikrat ranjen in nazadnje pobit na desno roko. Njegovi vojaki so se borili tudi okrog Kobarida in vztrajali, čeprav so bili ob Avstrijcev popolnoma obkoljeni. Po vojni je bil imenovan general Gonzaga za poveljnika milice. Kralj in Cesar pa ga je v znak priznanja imenoval za kneza od Vodic. Novi spomenik je bil postavljen na željo Duceja.

Priprave za prihodnji milanski velesojem. Po končanem letošnjem milanskem velesojem so že začeli z organizacijskimi pripravami za velesojem, ki bo spomladi prihodnjega leta. Razstavljalci so se že začeli pripravljati. Letošnji velesojem je naredil velik napredek v primeri z lanskim in je bilo tako mnogo več razstavljalcev, kakor tudi sklenjenih kupčij.

Trgovina z gumami za kolesa. Na svojem staniku so zastopniki večjih italijanskih tovarn za gume sklenili sestaviti poseben enoten cenik, po katerem bodo odšli prodajali gume za kolesa. Veletrgovcem, ki prodajajo gume naprej trgovcem na drobno, bo dovoljeno priračunati enotnemu ceniku 20%, medtem ko bodo cene na drobno določene pozneje. Obenem bo izdan tudi pravilnik, ki bo urejal nabavo kolesarskih gum.

Sciropo Gerolamo
Pagliano
depurativo del sangue
FIRENZE
a Lubiana presso
d. d. Salus

Sirup Gerolamo
Pagliano
za čiščenje krvi
v Ljubljani pri
d. d. Salus

Naročite naš
popoldnevnik
najcenejši
**»Slovenski
dom«!**

Varnostni ukrepi zoper nevarne osebe

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino na podstavu člena 3. kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XIX, št. 291, na podstavu člena 1. kr. ukaza z dne 7. junija 1941-XIX, št. 434, v zvezi s členom 6. kr. ukaza z dne 18. maja 1941-XIX, št. 432 in členom 6. Ducejevega razglasa z dne 17. maja 1941-XIX in smatrajoč za uместno, da se izdajo določbe za postavitve npravnstveno, politično ali socialno nevarnih oseb pod varnostne ukrepe, odreja:

Člen 1. V Ljubljanski pokrajini se uporabljajo konfiniranj.

Člen 2. Konfinacija traja od enega do petih let in se prestaja v kaki koloniji ali občini Kraljevine, različni od konfiniranečevega bivališča ter zunaj Ljubljanske pokrajine.

Člen 3. Konfinirati se morejo: a) tisti, ki bi po dovršenem 18. letu starosti delovali ali bi pokazali namero delovati v smislu: da bi se porušila politična, gospodarska ali socialna ureditev pokrajine ali države; da bi se zoperstavljali izvrševanju oblasti po pokrajinskih ali državnih oblastih ali da bi ga ovirali; da bi kakor koli škodovali državnim ali pokrajinskim interesom; b) osebe, ki so socialno nevarne tako glede varnosti kakor za javni red.

Člen 4. Konfinacijo izreče na obrazloženo poročilo kvestorjevo z večino glasov pokrajinske komisije z odlokom; komisija je sestavljena iz podprefekta, ki jo sklicuje in ji predseduje, iz uradnika, ki ga določi pravdnik, iz kvestorja, pokrajinskega glavnega poveljnika kr. karabinjerjev in višjega častnika M. V. S. N. V odloku se določijo trajanje konfinacije. Če za konfinacijo predlagane osebe še niso v zaporu, more komisija odrediti takojšnji zapor.

Člen 5. Vsak predlog mora biti opremljen s pojasnilnim poročilom karabinjerjev, rojstnim listom, poročilom o rodninskem stanju kakor tudi s kazenskim listom in izprijčevalom, ki ga izda zdravnik, da je za konfinacijo predlagana oseba sposobna prenašati konfiniranje.

Člen 6. V prednem členu omenjena komisija vroči v petih dneh po prejemu ovadbe ovadenco po organu javne varnosti poziv, da se zglaš pri njej.

Člen 7. Preden odloči o ovadbi, odredi komisija, da privedejo ovadenco pred njo, da ga zasliši. Osebo zasliševanje pa se lahko vselej nadomesti s pismenim sporočilom ovadencu o obdolžitvah in pozivom, da vloži svoj zagovor v štirih dneh po vročitvi poziva.

Člen 8. En primerek odloka se priobči po organu javne varnosti v 24 urah konfiniranca; ta ima pravico pritožbe v 10 dneh na Visokega Komisarja, ki lahko zniža čas konfinacije ali pa tudi lahko odloči razveljavi. Pritožba ne odloži izvršitve odloka. Odločba Visokega Komisarja je dokončna in se vroči prizadeti stranki po organu javne varnosti.

Člen 9. Konfinacijska doba začne teči z dnem, ko se konfiniraneč zapre.

Člen 10. Če komisija v celotnem ovadenem dejanskem stanju ne vidi pogojev za konfinacijo, izda odločbo o zavrnitvi.

Člen 11. Komisijski odloki z morebitno odločbo Visokega Komisarja se pošljejo z listinami vred ministrstvu za notranje posle s predlogom, da je odvesti konfiniranje v kako občino Kraljevine ali v kolonijo, in z izrečnim pristavkom, da se more konfiniraneč sam vzdrževati.

Člen 12. Bodisi da je konfiniranec določen pristilno bivanje v kaki občini Kraljevine ali pa v kaki koloniji, mora spolnjevati vse, kar mu predpiše oblastvo javne varnosti, ki mu je določeno za nadzorovanje.

Člen 13. Če se konfiniraneč vede dobro, ga more Visoki Komisar na predlog prefekta tiste pokrajine, kjer je konfiniran, pred rokom, določenim v konfinacijskem odloku, pogojno oprostiti konfinacije. V takem primeru dobi konfiniraneč prisilno potovnico za potovanje v domačo občino ali v občino, kjer se mu je dovolila naselitev. Tamkaj ga oblastvo javne varnosti pozove, naj se vede

dobro, z opozoritvijo, da bi bil z odredbo Visokega Komisarja sicer zopet poslan v konfinacijo do preteka konfinacijskega roka, v katerega se pa ne šteje čas, ki ga je prebil v pogojni prostosti. O tem pozivu se napravi zapisnik.

Člen 14. Ko preteče čas, ki ga je določila komisija, odredi oblastvo javne varnosti konfinirančv vrnitev s prisilno potovnico in obvesti o tem hkrati Visokega Komisarja za Ljubljansko pokrajino.

Člen 15. Ta naredba stopi v veljavo na dan objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino. Ljubljana, dne 20. septembra 1941-XIX.

Visoki Komisar Emilio Grazioli.

Prehod čez železnico med Černetovo in Janševo ulico bo v petek 26. t. m. od 8 do 16 zaprt za vozni promet zaradi del na gorenjski progi, zato se bo pa medtem promet lahko razvijal po poti mimo Hermesovega igrišča v Milčinskog ulico, nato pa čez progo v Mažuraničevo in Verovškovo ulico.

Ljubljansko gledališče

Sentjernejska noč za vlade Katarine Medicejske je zgodovinski dogodek, ki ga je uporabil italijanski dramatik Rino Alessi, da je naslikal značaj in osebnost Katarine Medicejske. Njegova igra »Katarina Medicejska« jo pokaže kot vladarico Francije v njenih najtežavnejših časih — v bojih protestantov s katoliki. Katarina je zmagovala v njih z mnogimi diplomatskimi potezami, toda kljub temu se ni mogla izogniti končnemu usodnemu izidu bojev. Življenje in delo mogočne vladarice sta naslikana v dejanjih, ki pokažejo predvsem njen machiavelistični značaj. Naslovno vlogo bo igrala Marija Vera. Prevod dela je oskrbel ravnatelj Pavel Golia. Režija je dr. Krefta. Otvoritevna predstava bo v soboto, 27. t. m. za red premierski.

Poslužite se velikih ugodnosti, ki jih nudi gledališki abonma. Razpis abonmajev je izšel 18. t. m. v vseh dnevnih časopisih, v njem so podrobne informacije o pogojih. Gledališka uprava sprejema priglasbe v veži dramskega gledališča od 10 do 12 in od 15 do 17.

Koledar

Danes, sredo, 24. septembra: Marija r. j. Cetrtek, 25. septembra: Kleofa, sp.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyrševa c. 6; mr. Hočevnar, Celovška c. 62; mr. Garbus, Moste, Zaloška 47.

Seznami davčnih osnov branjarji so tudi že razgrnjeni in zato opozarjamo vse interese, naj si jih ogledajo pri vratarju v pritličju leve hiše mestnega magistrata do 6. oktobra od začetne črke A-K, a od začetne črke L-Z bodo seznami razgrnjeni do 7. oktobra.

Naznanite potrebo ovsa za konje! Vsi lastniki konj morajo najkasneje do petka 26. t. m. mestnemu preskrbovalnemu uradu v Mestnem domu naznaniti število konj in koliko ovsa potrebujejo za naznanjene konje za vse leto, t. j. do prihodnje žetve. Na prijavo naj napišejo svoj priimek in ime ter naslov ali pa vse te podatke oskrbnikov konj. Potrebo ovsa naj seveda naznanijo samo tisti, ki ovsa sami ne pridelajo in ga morajo kupovati.

Dal 15 al 30 settembre vengono emesse le nuove serie di

BUONI DEL TESORO NOVENNALI 5% A PREMI

Interessi e Premi esenti da ogni imposta presente e futura

PREZZO di emissione: L. 97.50 per ogni cento lire di capitale nominale, da versarsi sia in contanti che in cedole ammesse in sottoscrizione. PREMI: ciascuna serie di L. 1 miliardo di Buoni concorre annualmente a n. 116 premi per un ammontare complessivo di L. 4.800.000 mediante estrazioni semestrali. Le sottoscrizioni si ricevono presso tutte le Filiali dei seguenti Enti e Istituti che fanno parte del Consorzio di emissione, presieduto dalla Banca d'Italia:

Cassa Depositi e Prestiti — Istituto Nazionale delle Assicurazioni — Istituto Nazionale Fascista della Previdenza Sociale — Istituto Nazionale Fascista per l'Assicurazione contro gli infortuni sul lavoro — Banca d'Italia — Banco di Napoli — Banco di Sicilia — Banca Nazionale del Lavoro — Istituto di S. Paolo di Torino — Monte dei Paschi di Siena — Federazione Nazionale Fascista delle Casse di Risparmio — Istituto di Credito per le Casse di Risparmio Italiane — Cassa di Risparmio delle Provincie Lombarde — Banca Commerciale Italiana — Credito Italiano — Banco di Roma — Federazione Nazionale Fascista delle Banche e Banchieri — Istituto Centrale delle Banche Popolari — Banca d'America e d'Italia — Banca Popolare Cooperativa Anonima di Novara — Banco Ambrosiano — Banca Popolare di Milano — Società Italiana per le Strade Ferrate Meridionali — Assicurazioni Generali di Trieste — Compagnia di Assicurazioni di Milano — Società Reale Mutua Assicurazioni Torino — Riunione Adriatica di Sicurtà — La Fondiaria Compagnia di Assicurazioni Firenze — Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio;

Banca Nazionale dell'Agricoltura — Banca Cattolica del Veneto — Credito Commerciale, Milano — Banco Santo Spirito — Banca Toscana — Banca Agricola Milanese — Banca Provinciale Lombarda — Banco di Chiavari e della Riviera Ligure — Banca Vonwiller — Credito Industriale, Venezia — Credito Romagnolo — Banca Lombarda di DD. & CC. — Banco S. Geminiano e S. Prospero — Banca di Legnano — Banca Unione, Milano — Banca Belinzaghi — Società Italiana di Credito, Milano — Banco Lariano — Credito Varesino — Credito Agrario Bresciano — Banca Agricola Commerciale, Reggio Emilia — Banca Piccolo Credito Bergamasco — Banca del Friuli — Banco S. Paolo, Brescia — Banca Gaudenzio Sella & C., Biella — Banca A. Grasso e Figlio, Torino — Banca Mobiliare Piemontese — Banca del Sud — Banca Piccolo Credito Savonese — Banca Cesare Ponti, Milano — Banca Privata Finanziaria, Milano — Banca Milanese di Credito — Banca Industriale Gallaratese — Banco Alto Milanese — Banca di Calabria;

Banca Mutua Popolare, Bergamo — Banca Popolare, Lecco — Banca Popolare, Luino — Banca Cooperativa Popolare, Padova — Banca Mutua Popolare, Verona — Banca Mutua Popolare Agricola, Lodi — Banca Agricola Popolare, Ragusa — Banca Popolare di Intra — Banca Popolare di Modena — Banca Popolare, Cremona — Banca Mutua Popolare Aretina — Banca Popolare, Sondrio — Banca Piccolo Credito Valtellinese — Banca Popolare Cooperativa, Ravenna — Banca Agricola Mantovana — Banca Popolare di Credito, Bologna — Banca Popolare, Vicenza — Consorzio Risp. e Prestiti per Commercio e Industria, Bolzano — Banca Popolare Pesarese.

Tutte le altre Casse di Risparmio, Banche e Banchieri, e Banche Popolari, iscritte alle Federazioni di Categoria, nonché gli Agenti di Cambio partecipanti alla Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio.

Od 15. do 30. septembra bodo emitirane nove serije

9 LETNIH 5% ZAKLADNIH BONOV s PREMIAMI

Obresti in Premije so oproščene sleherne sedanje in bodoče davščine

EMISIJSKA CENA: lir 97.50 za vsakih 100 lir nominalne glavnice, plačljivo ali v gotovini ali s kuponi, dopuščenimi za vpis.

PREMIJE: Na vsako serijo 1 milijarde lir bonov odpade letno 116 premij v skupnem znesku 4.800.000 lir, ki se žrebajo vsakih 6 mesecev. Vpisovanje se lahko opravi pri vseh podružnicah naslednjih ustanov in zavodov, ki pripadajo emisijskemu konzorciju, pod vodstvom zavoda Banca d'Italia.

Cassa Depositi e Prestiti — Istituto Nazionale delle Assicurazioni — Istituto Nazionale Fascista della Previdenza Sociale — Istituto Nazionale Fascista per l'Assicurazione contro gli infortuni sul lavoro — Banca d'Italia — Banco di Napoli — Banco di Sicilia — Banca Nazionale del Lavoro — Istituto di S. Paolo di Torino — Monte dei Paschi di Siena — Federazione Nazionale Fascista delle Casse di Risparmio — Istituto di Credito per le Casse di Risparmio Italiane — Cassa di Risparmio delle Provincie Lombarde — Banca Commerciale Italiana — Credito Italiano — Banco di Roma — Federazione Nazionale Fascista delle Banche e Banchieri — Istituto Centrale delle Banche Popolari — Banca d'America e d'Italia — Banca Popolare Cooperativa Anonima di Novara — Banco Ambrosiano — Banca Popolare di Milano — Società Italiana per le Strade Ferrate Meridionali — Assicurazioni Generali di Trieste — Compagnia di Assicurazioni di Milano — Società Reale Mutua Assicurazioni Torino — Riunione Adriatica di Sicurtà — La Fondiaria Compagnia di Assicurazioni Firenze — Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio;

Banca Nazionale dell'Agricoltura — Banca Cattolica del Veneto — Credito Commerciale, Milano — Banco Santo Spirito — Banca Toscana — Banca Agricola Milanese — Banca Provinciale Lombarda — Banco di Chiavari e della Riviera Ligure — Banca Vonwiller — Credito Industriale, Venezia — Credito Romagnolo — Banca Lombarda di DD. & CC. — Banco S. Geminiano e S. Prospero — Banca di Legnano — Banca Unione, Milano — Banca Belinzaghi — Società Italiana di Credito, Milano — Banco Lariano — Credito Varesino — Credito Agrario Bresciano — Banca Agricola Commerciale, Reggio Emilia — Banca Piccolo Credito Bergamasco — Banca del Friuli — Banco S. Paolo, Brescia — Banca Gaudenzio Sella & C., Biella — Banca A. Grasso e Figlio, Torino — Banca Mobiliare Piemontese — Banca del Sud — Banca Piccolo Credito Savonese — Banca Cesare Ponti, Milano — Banca Privata Finanziaria, Milano — Banca Milanese di Credito — Banca Industriale Gallaratese — Banco Alto Milanese — Banca di Calabria;

Banca Mutua Popolare, Bergamo — Banca Popolare, Lecco — Banca Popolare, Luino — Banca Cooperativa Popolare, Padova — Banca Mutua Popolare, Verona — Banca Mutua Popolare Agricola, Lodi — Banca Agricola Popolare, Ragusa — Banca Popolare di Intra — Banca Popolare di Modena — Banca Popolare, Cremona — Banca Mutua Popolare Aretina — Banca Popolare, Sondrio — Banca Piccolo Credito Valtellinese — Banca Popolare Cooperativa, Ravenna — Banca Agricola Mantovana — Banca Popolare di Credito, Bologna — Banca Popolare, Vicenza — Consorzio Risp. e Prestiti per Commercio e Industria, Bolzano — Banca Popolare Pesarese.

Vse ostale hranilnice, banke, bančniki in ljudske posojilnice, ki so včlanjene v zvezi bančne kategorije, kakor tudi menjalnični agenti, ki so člani družbe »Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio«.

CORA
TORINO • 1835
VERMOUTH CORA
oltre 100 anni di fama
slovit že nad 100 let

Igor Zagrejen:

Zavetje v pečevju

Kar naprej je vokal sprva, potlej pa že ni več imel moči.
Kdo popiše Lizino skrb?
Kdo Tonetovo žalost?
Okrog polдне ne nesojeni najmlajši na Vreskovini zadnjikrat šel po sapo. Takrat se mu je zadnjič napel trebušček.
Potem pa ga je zmanjkalo.
Negibna, revna stvarca je obležala pri Lizi.

Kako je ta zajokala! K skali se je obrnila, k mrzli, odurni, sivi skali. Pri njej je tožila Bogo svojo žalost in revščino. Zmignila je vselej z rameni, kadar se je je Tone poskušal pritakniti, da bi jo počešil. Kaj le bi ji mogel kdo pomagati?

Tam je z obrazom k zidu reva ječala in se stresala, se kregala z Bogom, a samo seboj in z onima dvema. Nobena reč je ne bo več utolažila, si je mislila.

Omedlen in zmešan se je izgubil Tone iz zavetja.

Zastonj mu je Burga polagala roke na ramo.

Sončni sij, bel in vesel, ga je oslepil.

Sedel je na klopi in z glavo udaril vznak, da ga je zabolelo

Nekaj časa je obsedel tako, brez misli in želje, ves izgubljen.

Potem pa se je dvignil in se odpravil po skalah navzdol!

»Tone!« je presunljivo vpila za njim Burga.

Lezel je trmasto po krušljivi, strmi pečini navzdol, dvakrat, trikrat se je vmes malo zbistril in se zaveroval drugam, ko je svet postal tako grd, da mu je prišlo malo bolj mar za samega zase.

Končno se je znašel na široki, pa kratki polici sredi najbolj divjega sveta.

Sesedel se je in s pobešeno glavo nekaj časa občemel čisto pri miru.

Ko je tako sedel, je bil podoben tiho-mu ruševemu grmu nad sabo, resnemu in zbranemu.

S tega je šlo nekaj nanj in na njegovo bolečino.

»O Bog, o Bog,« je zavpil, ko so se mu odprle solze.

»O Bog, o Bog,« ti tam goril Zakaj sem te tako lepo prosil, da mi obvaruj sinčka! Zdaj si mi ga pa vzel kakor bi nobena moja beseda ne segla do tebe!

O Bog, o Bog, zakaj si mi to napravil?«

Tolkel je s temenom v skalo za sabo in jokaj, čisto sam, tak revež, ko se mu je vse okrog smejalo. Lepšega dne skorajda nikoli ni bilo v gorah kot je bil ta. Stene svetle, rožnate, zatrepj polni plavh ene, nebo milo, jasno, brez kraja navzgor — sama ljuba obluba. Kaj pa, če je komu težko med tako velikimi rečmi, kaj je to?

Vse se mu posmehuje, tako je veliko, ne-sreča pa v njem videti tako majhna, tako kratek čas ji je namenjen in prav tak pogled naprej.

»Oh ti mail, ubogi France!«

Vrgel se je naprej, tolkel s čelom in z rokama v grušč ter jokaj, da se mu je stresal ves mogočni život.

Nazadnje pa mu je le odleglo, ko je zli iz sebe vso bridkost.

Dolgo je sedel pri miru. Potem pa je rekel tako kakor se je je bila v dolgem življenju privadila Burga:

»Božje ime naj bo češeno, njega volja naj se zgodi! Kakor si ti namenil, Bog učebski, tako naj bo prav!«

To je govoril, ko so se mu zraven spet vllile solze.

Nazadnje pa se je premagan od joka in utrujen čisto potolažil.

Se malo je posedel, temnit se je že skoraj začelo, potem pa je zlezal po grebenu nazaj gor do zavetja.

Se malo je posedel, temnit se je že skoraj začelo, potem pa je zlezal po grebenu nazaj gor do zavetja.

Tiho je bilo v zavetju, kakor nikjer ne bi bilo človeka.

Tone je pahnul vrata od sebe in stopil noter. Liza je še zmerom ležala obrnjena z obrazom k steni, Burga pa je čepela pri ognju. Videlo se je, da sta si bili ženski že vse povedali, kar sta si imeh.

Mrtvi otroček je ležal v skledi pri peči. Ne era, ne druga ni vedela z njim kaj početi. Obe kakor bi čakali, kaj jima bo ukazano. Taka je že ženska natura.

Ko je Tone videl, kako sta obe ženski pobiti, čeprav ga je Burga še pred kratkim tolažila, se je prav naglo odločil.

Izruval je dve deski, ki sta prej zapirali stamo, da ni ležla po zavetju, namestu njih pripravil dve bukovi poleni in se spravi na delo.

Liza je kar naprej ječala.

Burga pa si je s predpasnikom brisala oči.

Tone je vzel deske in molče začel pripravljati zadnjo posteljico za nesojenega gospodarja na Vreskovini.

Pozna je že prihajala ura.

Tako tiho je bilo v zavetju, da se je slišal sleherni glas.

Ko je Tone tolkel skupaj trušico za svojega prvega, sta obe poslušali z napetimi ušesi.

Hitro je Tone prežagal one deske, napravil majhno koritce, ravno tolikšno, da se spravi vanj otroško trupelce, vzel mero za pokrov in se pripravil, da utolaži obe ženski.

Liza je jokala, Burga tako, kakor če bi bil otrok njen.

Tone je nazadnje vzel v roke ono drobno stvar in jo položil na oblance v krsti. Liza se je obrnila proč od zidu in zavpila: »Ne, ne!« Burga je tiho jokala, samo postrani je pogledala.

Tone se je bil že odločil.

V nežegnani zemlji njegov sin ne bo spal. Pokopan naj bo na domačem pokopališču, in če že ni drugače, naj mu oče odpre pot, kjer bo spal v božjem zavetju.

Prav mehko dvigne Tone trupelce in ga položi v rakev, ki jo je bil sam stesal.

Zdaj šele obe ženski zajokata!

Ali kaj pomaga jok!

Najmlajši, nesojeni gospodar Vreskovine mora v zemljo, tako kakor marsikateri drugi, ki se je bil, že zbrihtan in že pri sebi, nadejal drugačne, boljše usode.

Votlo poje zvenk žeblija.

Surova deska že pokriva obraz najmlajšega na Vreskovini.

Zabito je revno trupelce

(Dalje.)

Andrejčkov
J o ž e:**Zalost in veselje**R o m a n
v s l i k a h

Risal Jože Beranek Besedilo priredil Mirko Javornik

46.

Kakšno veselje, ko je videl, da čoln res hitreje gre. A komaj je prišel na sredo, je vstal veter in čoln se je začel sukati v vrtincu. Naglo se je čoln nagnil in zajel vodo. Valovi so drveli dalje in dalje, nazadnje se je čoln prevrnil in tlačil Aleša pod vodo.

47.

Z velikim trdom se je spravil izpod neprijetne pasti in skušal čoln obrniti, pa to ni bila lahka reč. Nazadnje mu je pomagala bistra glava. Prijel je za krmilo, privzdignil z vso močjo in obrnil ga je. Veslal je nazaj v pristan ob domači hiši.

48.

Peter ga je že v skrbah čakal. Aleš mu je z veseljem naznanil svoj izum, Peter pa mu je zabičil, da ne sme tega nikdar več storiti. Aleš bi se za ves svet ne bil nadejal, da ga bo Peter kregal in ne bo poslušal njegovega sveta, kako voziti brez truda.

Sončni mrk, kakršnega že ni bilo 300 let

Staro kitajsko izročilo razlaga sončni mrk kot »boj z nebesnim psom, ki hoče sonce požreti«

Preteklo nedeljo dopoldne je prebivalstvo Vzhodne in Srednje Azije imelo priliko opazovati popoln sončni mrk, kakršnega ljudje v teh krajih že celih 300 let niso videli. Poročilo iz Sanghaja pravi, da se je v osrednji azijski Rusiji ta izredni sončni mrk začel v nedeljo od desetih dopoldne po sanghajskem času. Po 27 minutah so ga potem že videli tudi na Kitajskem. Trajal je 3 minute in 19 sekund.

Ze pred več meseci smo v našem listu poročali na tem mestu, kako so se zvezdoslovci že tedaj zanimali za ta sončni mrk in se kar najskrbneje pripravili za njegovo opazovanje, da bi morda zvezdoslovno znanost pri tej priliki obogatili z novimi ugotovitvami. Odsle so tedaj številne znanstvene odprave iz evropske Rusije v kraje srednje Azije ter tam organizirale posebne opazovalnice. Razpostavile so se v številnih krajih, kjer se jim je zdelo, da bo opazovanje sončnega mrka čim bolj uspešno. Tako so, oborožene z vsemi potrebnimi opazovalnimi pripravami, počakale na 21. september, ko je

bil sončni mrk v Osredni Aziji in na Kitajskem napovedan.

Tako potrjuje zdaj tudi poročilo iz Sanghaja, da so različne znanstvene odprave, ki so se razpostavile na ugodnih krajih, z velikim zanimanjem in gotovo tudi uspehom opazovale nedeljski popolni sončni mrk. Med drugim poročajo, da je v opazovalnici Cikavej italijanski ravnatelj, pater Oherzi, skupno z drugimi učenci omenjenega zavoda opazoval učinek tega sončnega mrka na magnetno iglo, izžarevanje raznih vrst sončnih žarkov, vremenske pojave in takimenovano ionosfero.

Za konec pa to sanghajsko poročilo še pripominja, kako si kitajsko ljudstvo razlaga sončni mrk. Takole pravi: Kitajske ljudske množice, ki se še vedno tako drže tisočletnega izročila, so streljale pri tej priliki iz tisočev možnarjev »v obrambo sonca v njegovem boju z nebesnim psom, ki je hotel sonce požreti in s tem vreči človeštvo v večne razprtije«.

Judovske šole in cerkve v Transilvaniji zaprte, ker so bile preveč umazane

V zadnjem času so madžarske pristojne oblasti pregledale med drugim tudi judovske šole in sinagoge v raznih krajih, zlasti v Transilvaniji. Na podlagi ugotovitev so oblasti zaprle mnogo jugovskih šol in cerkev z utemeljitvijo, da ne odgovarjajo zdravstvenim zahtevam in da so preveč zamažene in umazane.

Grob iz dobe prvih kristjanov v Španiji

Zadnjič so v nekem kraju v bližini Alicanteja v Španiji našli tri dragocene starinske nagrobne kamne, ki so v arheološkem oziru res prava posebnost. O tej zanimivi najdbi so se zdaj zvedele naslednje podrobnosti:

Neki kmet, ki je bil zaposlen pri delu v svojem vinogradu ob cesti, ki drži od Vistalermosa de la Cruz proti morskemu obrežju pri San Juanu, je na precejšnje presenečenje opazil pred seboj nenavadno lep kamen, ki je bil tudi izredno trd. Na tem kraju je potem kopal dalje in odkril v zemlji grob, za katerega se strokovnjaki pozneje ugotovili, da mora biti zelo star. Grob, v katerem so bili še ostanki okostnjaka, je bil pokrit s tremi,

različno velikimi kamni, ki jih je narava sama ogledala. Najmanjši teh kamnov je ležal pri nogah okostja in sam na sebi ni bil nič kaj posebnega. Drugi kamen, srednje velikosti, je dolg en meter. Na notranji strani, bogato okrašeni z raznimi risbami, je upodobljen križ z različno velikimi ramami. Na tretjem kamnu, ki so ga našli v tem zanimivem starem grobu, so bili tudi razni okrasni. Čez vse te tri kamne je bila položena plošča iz sadre, trde kot marmor.

Med starinoslovci prevladuje mnenje, da gre v tem primeru za enega najstarejših grobov prvih kristjanov v tistem kraju, najstarejših, kar so jih dozdaj našli. Vse tri kamne so prepeljali v arheološki muzej v Alicanteju.

Vsako ne more imeti krave. Redi jo lahko le tisti, ki ume z njo ravhati in ima dovolj krme na razpolago. Kdor pa ima le malo zemlje na razpolago, dobi prav zadovoljivo nadomestilo v naši domači kozli, ki je skromna in prav nič ni izbirljiva v prehrani. Dobra koza mlekarica da celo okoli 5 l mleka dnevno, kar zadostuje za prehrano še številni družini. Kozje mleko je tudi zelo redilno in zdravilno. Razstava malih živali in produktov v okviru Ljubljanskega velesejma od 4. do 13. oktobra Vab bo uverila o vsestranski koristi naše domače kozjereje.

V 12 letih 759 novih vodovodov v Italiji

Po podatkih, ki jih navaja »Agenzia d'Italia e dell'Impero« so v Italiji od leta 1928 pa do 1. julija lanskega leta zgradili 759 vodovodov. Od teh jih je bilo zgrajenih z državno podporo 669, ostalih 90 pa z zasebnim denarjem. Cevi vseh teh vodovodov so dolge 2.450,6 km. Vsako sekundo dajo novi vodovodi 1.312,2 litra vode. Kako pomembne so te vodovodne naprave, se najbolje vidi iz dejstva, da je po njih oskrbljenih s pitno vodo novih 736.439, torej skoraj tri četrtilijona ljudi.

Silen gozdni požar na Minorci

Na otoku Minorci je izbruhnil te dni v gozdu v bližini kraja Mahon silovit požar. Ker je vprav tedaj pihal močan veter, se je ogenj z veliko naglico širil dalje po gozdu in upepelil vse drevje pet kilometrov daleč. Gasilec je moral prihiteti na pomoč tudi vojaštvo, poleg njih pa je pri gašenju z vso vmo pomagal tudi številno civilno prebivalstvo. Požar so z največjo težavo končno le omejili. Škoda, ki jo je ogenj povzročil, je ogromna in je dozdaj še niso mogli oceniti.

Krogla v srce še ne pomeni smrti!

Poročilo iz Madrida govori o nenavadni kirurški operaciji v valladolidski bolnišnici. Operirali so sedemletnega dečka, ki ga je krogla iz puške zadela v srce. Operacija se je sijajno posrečila in je sedaj dečko že izven vsake nevarnosti.

Čudni običaji na Novi Gvineji

14 dni pred poroko morajo neveste bivati na drevesih

Hiše na drevesih? Da. In ali veste, kje jih imajo, čemu in komu služijo? Na Novi Gvineji jih lahko vidite, če vas po kakršnem koli naključju pot privede tja. Tam daleč na Novi Gvineji, na velikem otoku med Tihim in Indijskim oceanom, se dekleta zelo mlada može. Na možitev pa se pripravljajo precej drugače, kakor pri nas, kjer se v dosti primerih sploh ne pripravljajo. Zanimivo je, da na Novi Gvineji čudne zahteve. Njihove izvoljenke morajo biti najmanj štirinajst dni pred »poroko« popolnoma ločene od ostalih ljudi. V ta namen jim zgrade majhne hišice visoko na drevesih, in v te hišice zapro tistih štirinajst dni pred poroko mlade gvinejske neveste, da potem stopijo »očičene« v zakon.

Hišice na drevesih, te svojevrstne »očičevalnice« za neveste, zgrade zanje njihovi starši. Postavljene so visoko kje v drevesni goščavi tako, da je vanje mogoče priti le s pomočjo visoke lestve, nikakor pa ne po deblu. Neveste ostanejo v teh hišicah, kakor rečeno, štirinajst dni in ves ta čas ne smejo z drevesa. Celotno hrano jim nosijo po lestvi.

Ko preteče tistih štirinajst dni »očičevanja«, ali »pokore« smejo stopiti spet na tla in ženini se potem z njimi poroče, kajti tak štirinajstnevni zapor jim služi v dokaz, da so njihove neveste nepokvarjene, oziroma da so se vsaj tistega pol meseca pošteno zadržale, ko so bilo čisto ločene od ostalega sveta, v hišicah na drevesnih rogovilah.

BELA ČAROVNICA

pustolovski roman

15

»Brez dvoma je zelo sposoben«, je odvrnila Delija. »Tudi odvetnik Legros ga je poznal in zelo cenil. Od časa do časa je prihajal k nam na obisk. Je zelo simpatičen in izredno razumen. Prepričana sem, da bo on prav kmalu našel tega zločinskega Croixnoirja.«

»Kdaj bo prišel?«
»Ne vem. Navadno potuje z letalom.«
»Ali dovolite, da objavim ta intervju v našem listu?«

»Lahko. Ničesar nimam proti temu«, je prijazno odgovorila.

Ko sva bila zopet v avtomobilu, sem Doretu povedal o svojem odkritju pri telefonu. Videlo se je, da ga je stvar zanimala.

»Mogoče je to dobra sled«, je dejal. »Trebja jo je zasledovati do konca. Bogve kam nas bo dovedla! Za enkrat je gotovo to, da ima brat gospodične Delije spremenjen telefon in da sta si z odvetnikom bila neprijatelja.«

Ko sva se vrnila v Doretovo sobo, sva še dolgo razpravljala o stvari, ki naju je zanimala.

Nenadoma je dejal:
»Ali bi mi hotel narediti neko uslug? Toda oprost! Ravnam s teboj, kakor da bi ti moral razpolagati z vsem svojim

časom in bi ne imel drugega posla, kakor da meni pomagaš.«

»Ne delaj si s tem preglavic«, sem mu odvrnil. »Pravkar sem nastopil svoj dopust. Prav nočoj sem nameraval odpotovati na deželo, toda ne mudi se mi in prav rad ostanem še par dni v Parizu. Ta zadeva me zelo zanima in zato toliko bolj lahko razpolagam z menoj.«

»Hvala ti. Saj od takega prijatelja kot si ti, tudi nisem mogel pričakovati manj. Okoristil se bom s tvojo ponudbo. Saj vidiš, da moram vse sam opraviti, da nimam, kakor policija, na razpolago celo četo ljudi. In še ta se pritožuje, da jih nima dovolj. Prosil bi te torej, da bi šel k vsem pariškim trgovcem, ki prodajajo pisalne stroje tipa »National« in dobil seznam vseh tistih ljudi, ki so v zadnjih petih letih kupili stroje te znamke.«

»Prav rad ti ustrežem«, sem dejal; »čeprev se mi zdi nemogoče, da bi na ta način prišli do kakšnega uspeha. Tudi če bi se ti posrečilo na ta način najti prodajalca, nisi s tem še ničesar dosegel, kajti zločinec se ne imenuje Croixnoir, kakor ti sam domnevaš, in zato njegovega imena gotovo ne bo v seznamu.«

»Če bi bil računal na to, bi bil več kot nespameten, če bi iskal še kje druge. Toda tukaj gre za nekaj čisto drugega! Mogoče bo v tem seznamu ime katerega izmed ljudi, ki so na katerikoli način v zvezi s tem zločinom. Skušali bomo nato najti pravo zvezo, kakor pri krizankah. Po tej poti upam, da se mi bo posrečilo ugotoviti, kdo je ta Croixnoir.«

»Tako pa izgleda vsa zadeva čisto drugače. Obljubljam ti, da se bom potrudil in natančno poizvedel pri vseh trgovcih in pri vseh zastopstvih.«

»Hvala ti. Lahko vzameš moj avto. Sedaj ga ne bom rabil. V primeru pa, da bi moral kam oditi, bom kar telefonično poklical taksi.«

»Nasvidenje torej zvečer!« sem dejal in odšel na delo. Nisem pa bil za to nalogo bogve kako navdušen, ker se mi je zdelo, da ne bom dosegel nobenega pravega uspeha.

Zvečer sva se s prijateljem sešla v restavraciji, kakor sva se domenila. Poročal sem mu o svojem delu in mu predložil celo vrsto imen, katere sem zbral. Ostalo pa mi je še mnogo trgovcev, h katerim se nisem utegnil iti. Razdelila sva si delo in skoraj ves naslednji dan porabila za to, da sva izpolnila seznam. Bilo je to šele pripravljeno delo, ki nam bi moglo šele pozneje koristiti.

Popoldne je Doret sedel pri pisalni mizi v svojem stanovanju in proučeval seznam imen, katere sva zbrala. Nenadoma je zabrnel telefon. Z vidno nevoljo je dvignil slušalko.

»Halo!«

Z druge stram se je nekdo oglašil z nizkim basom:

»Halo! Kdo tam?«

»Jurij Doret. In kdo tam, prosim?«

»Croixnoir.«

Doret je hipoma postal pozoren. Sovražnik, katerega je iskal, se je oglašil sam. Moral je biti pozoren na vsako najmanjšo stvar, ki bi mu pripomogla, da ga bo mogoče pozneje zaslediti. Neznavec pa je nadaljeval, izgovarjajoč počasi in razločno vsako besedo:

»Izvedel sem, da si se začel vmešavati v neko zadevo, ki te prav nič ne briga...«

»Sodnijski poročevalec sem, zato se moram brigati za vse zločine, ki se zgodijo v mojem okolju,« je z odločnim glasom odvrnil Doret.

»Pazi se! Ničesar drugega ti ne rečem. Kdor se mi postavlja na pot, bo slabo končal. Ne trpi nobenega vmešavanja in nikdar ne odpustim.«

»To je že čisto jasna grožnja. Toda jaz se ne bojim nobenih groženj, pa naj prihajajo od kogarkoli.«

»Prišel bo čas, ko se boš bal. Toda takrat ne bo več časa, da bi se premislil in umaknil.«

Neznavec glas je postal oster in sikajoč. Zdelo se je, kakor renčanje steklega psa.

Doret je prebledel in se stresel po vsem telesu. Sedel je. Toda ko je začel govoriti, je njegov glas bil popolnoma miren in odločen.

»Ne bojim se, pač pa se bom potru-

dil, da te čimprej izročim v roke pravici.«

»In zato ti kazen ne uide. Ti se ne zadovoljuješ s tem, da bi, kakor tvoji poklicni tovariši opravljal svojo dolžnost. Ni ti dovolj, kar dožene policija, ampak ti hočeš še sam pomagati. Tudi sam si postal policist in si še mnogo hušji od drugih. Zato se te hočem na vsak način iznebiti.«

Doret je videl pred seboj pot, ki je dovedla odvetnika Legrosa do tako tragičnega konca in čutil je, da tudi njegova odprta moč izginja. Občutek je imel, kakor da mu neka tajna sovražna sila ne pusti, da bi izpustil slušalko. Njegov razum pa je ostal popolnoma prost. Zdelo se mu je, kakor da se je njegova osebnost razdvojila. Z vso pozornostjo je poslušal neznanceve besede, obenem pa je doživljal Tragedijo odvetnika Legrosa. Videl ga je, kako sedi pri mizi, prav kakor sedaj on in živl se je v njegove poslednje trenutke, ki so bili podobni onim, katere je sedaj sam preživljal.

Za hip se mu je obraz razjasnil, ko je pomislil, da nima pri sebi samokresa, niti nikakega drugega orožja, s katerim bi si mogel pod neznančevim vplivom končati življenje.

Toda tudi to upanje je kmalu izginilo, ker se je spomnil, da je vpliv hipnotizma mogoče tudi na večjo časovno razdaljo. Čutil je, da je popolnoma v oblasti Croixnoirjeve hipnotične sile. Prevzemala ga je nekaka omama in zdelo se mu je, da izgublja vso telesno težo in da se oddaljuje v nek nov, nerealen svet.